

STATUTS
circular 219

AMICS DE L'ART ROMÀNIC

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

gener 2003

Institut d'Estudis Catalans

—

Carme, 45-47

—

08001 Barcelona

EDITORIAL

Els conceptes de conservar i restaurar el patrimoni cultural, ho hem assenyalat més d'una vegada, representen una valoració científica moderna, per no dir actual. Fins inicis del segle XIX no hi havia un desig de destrucció, sinó de modificació sense cap mena de respecte del passat, això sí, amb un aprofitament dels materials i de les estructures mestres. Concretament, a l'arquitectura civil hi havia sempre el desig d'utilitzar al màxim l'obra existent. Si hom repassa els expedients d'obreria de Barcelona (segle XVIII) té la impressió que es refeien els trespols, es modificaven les façanes, emperò les parets mestres eren sempre les mateixes, no existia un enderroc total de l'edifici. Aquest fet ha quedat demostrat en enderrocar-se el conjunt de finques del carrer Carders, 33-41, que conservaven estructures gòtiques amagades per uns edificis, d'aspecte exterior visible, de finals del segle XVIII o inicis del segle XIX.

La realitat, una vegada més, ha estat la manca d'una informació prèvia. Abans de planejar qualsevol modificació de l'estructura urbana d'una població, com és Barcelona, hem de pensar que hi ha una ciutat romana, en part soterrada, i a la cota zero tres ciutats: la preromànica i romànica, la gòtica i la moderna, i que totes elles mereixen també un respecte. Ha passat el temps d'obrir, sense cap mena d'estudi previ, un carrer o enderrocar uns edificis que tenen un valor històric moltes vegades amagat i poc visible si no és als ulls d'un historiador o d'un arqueòleg.

Aquesta destrucció no solament la pateixen les construccions, sinó també l'entramat dels carrers, la xarxa urbana que ens explica una història social i econòmica que, com és el cas de Barcelona, té els seus orígens en el segle X i que es va conservar sense grans modificacions fins fa 100 anys. Darrerament s'ha transformat d'una manera tan extraordinària que els barcelonins de l'Exposició de 1888 es perdrien per alguns indrets de la Barcelona encerclada pels murs de Pere el Cerimoniós (les Rondes).

Hi ha una contradicció entre els conceptes de respectar, de conservar i de restaurar i el desig d'assolir un projecte que aporti solucions a les "necessitats" naturals d'una evolució dels costums i que són interpretades per la "voluntat política" o l'"especulació" del terra dels que en són víctimes majoritàries els edificis i, en molts casos, a més la xarxa urbana, sense, moltes vegades una justificació tècnica. Aquesta situació no és pròpia solament d'una gran ciutat, sinó també, i encara amb menys raons que ho justifiquin, d'una petita vila de qualsevol contrada de les nostres terres.